

لایحه هدفمند کردن یارانه ها فاجعه ای برای اقتصاد ایران

ندا حقیقت

جمعه ۲۵ دی ۱۳۸۸ - ۱۵ ژانویه ۲۰۱۰

دولت احمدی نژاد همواره به تذکرات کارشناسان اقتصادی توجه نکرده و بدون در نظر گرفتن مباحث علمی دیدگاههای خیالی خود را به عرصه عمل می کشاند و نتیجه این عملکرد را ملت ایران باید پرداخت کند. چندی پیش شورای نگهبان با پذیرش اصلاحات نهایی در لایحه هدفمند کردن یارانه های این لایحه را تایید کرد.

به گفته مسئولان ارشد بانک مرکزی اثرات تورمی اصلاح قیمت حامل های انرژی با قیمتهای در نظر گرفته شده برای وضعیتی که قیمت هر بشکه نفت 35 دلار محاسبه شود یازده درصد و با لحاظ تورم 20 درصدی سال 88 در جمع تورم 31 درصدی را حاصل خواهد کرد.

احمدی نژاد: ظرف سه سال آینده فقیر نداریم!

این درحالی است که محمود احمدی نژاد رئیس جمهوری ایران در جمع مردم اهواز با حمایت از طرح هدفمند کردن یارانه ها گفت: من به نمایندگان مجلس نیز گفتم که اگر این طرح بدون مانع و مشکل و در یک ساز و کار روان اجرا شود ما تضمین می دهیم ظرف سه سال نه یک بیکار و نه یک فقیر در کشور پیدا نخواهد شد!

دولت می خواهد حداکثر ظرف سه سال قیمت ها را به سطح کمتر از ده درصد خوب خلیج فارس برساند اما بر اساس مطلبی که در سایت الف نوشته شده سؤال این است که چرا ظرف حداکثر سه سال و چرا به سطح قیمت های این فرآورده ها در خلیج فارس برساند؟ مبنای قیمت بر اساس آنچه در بنا در ایران خریداری می شود عرضه و تقاضای جهانی برای نفت است. هم تقاضا و هم عرضه در این مهم موثرند. واضح است که تقاضای جهانی برای انرژی متاثر از متغیرها و پدیده های بسیاری است که در کشورهای مختلف می گذرد و از جمله آن پدیده ها رونق یا رکود اقتصادی نوع تکنولوژی بکار گرفته شده در خودروها که بر مصرف بنزین یا نفت گاز در سایر خودروهای سنگین موثر است میزان توسعه حمل و نقل عمومی در آن ها توزیع درآمد قیمت کالاهای جایگزین و...

است. در باب عرضه هم کشورهای مختلف متأثر از ظرفیت و نوع تکنولوژی سرمایه گذاری می کنند. به عبارت دیگر قیمت جهانی متأثر از تقاضا و عرضه جهانی است و در این مهم بدون تردید کشورهای که دارای تقاضای عمده تری برای انرژی هستند و یا آن ها که در عرضه انرژی توانمندی و قابلیت دارند موثرترند. تا جایی که قیمت نفت را معمولا قیمتی کاملا متأثر از سیاست می دانند زیرا کشورهای عمده صنعتی جهان از مجاری سیاسی بر قیمت های جهانی نفت که از مجاری عرضه و تقاضا می گذرد تاثیرگذاری می کنند. در چنین شرایطی سؤال اساسی آن است که چرا کشوری در حال توسعه همچون ایران باید قیمتی را بر مردم خویش تحمیل نماید که برآیند اینهمه تحولات پیچیده نه چندان متناسب و یا حتی مرتبط با اقتصاد داخلی اوست از آن گذشته مگر دولت نهم و مجلس هشتم می دانند که در سه سال بعد از این قیمت های نفت در خلیج فارس به چه میزانی می رسند که می خواهند از هم اکنون روندی را تدارک ببینند تا به سمت وسوی آن قیمت بروند این چه قیمت گذاری است که عوامل موثر تعیین کننده آن در روابط متغیرهای اقتصادی کشورهای جهان و به تحقیق در دیپلماسی ناظر به تامین انرژی دارای قیمت مناسب و در عین حال مطمئن برای کشورهای صنعتی جهان جا خوش کرده است و ما می خواهیم مسائل عمده تولیدی - توزیعی و حتی امنیتی خودمان را به دنباله قیمت های دارای نوسانات متأثر از قدرت های ببندیم که از چگونگی آن ها اطلاعی نداریم و اصولا نمی توانیم داشته باشیم. این اقدام بمثابة آن می ماند که ما عمود خیمه خودمان را از جنس تصمیمات افراد غیرمتعلق به خیمه قرار دهیم و آمادگی داشته باشیم که با اراده آنان خیمه را بر سر خویش تخریب شده بیا بیم.

از طرف دیگر لایحه هدفمند کردن یارانه ها بر آن است تا با اصلاح قیمت حاملهای انرژی در واقع رسیدگی به نحوه مدیریت در شرکت های ملی نفت ملی گاز و پخش و پالایش فرآورده های نفتی توانیر و آب و فاضلاب را سروسامان دهد و به مدیران این شرکت ها اختیار تعقیب قیمت بدون ملاحظات دولت و یا مجلس را بدهد!

با اجرای این لایحه دولت اجازه دارد حداکثر ظرف سه سال قیمت سایر کالاها و خدمات اساسی و همگانی غیرحاکمیتی را حداقل معادل قیمت تمام شده آن ها تعیین کند.

داریوش قنبری نماینده مردم ایلام و سخنگوی فراکسیون خط امام مجلس می گوید: من تصور می کنم در جراحی اقتصاد ایران هم جراح مهارت لازم را ندارد و هم بیمار آمادگی جراحی را در وضعیت کنونی دارا نیست. ما الان در شرایطی تورمی و بسیار ناجور اقتصادی هستیم، کشور ما در میان کشورهای منطقه رتبه اول تورم را دارد، همزمان با بحث

تورم بسیاری از شاخص های اقتصادی در حال حاضر منفی است. در چنین شرایطی هر گونه عملی که در راستای اصلاح اقتصاد صورت می گیرد بایستی بسیار دقیق و کارشناسانه صورت گیرد.

وی تاکید می کند: اقتصاد بیمار ما با طرح هدفمندسازی یارانه ها به سمت نابودی و از بین رفتن حرکت می کند.

قنبری با اشاره به دو عامل تورم زای این طرح می گوید: در این طرح نه تنها حذف یارانه ها و واقعی شدن قیمت ها برای اقشار مختلف تورم زاست بلکه تزریق پول به اقشار کم درآمد برای کاهش فشار این طرح نیز عوارض تورمی دارد، یعنی با این اقدام دو عامل تورم را به عوامل قبلی اضافه می شود؛ یکی حذف یارانه ها و دیگری تزریق پول که به خاطر حذف یارانه ها صورت می گیرد. برخلاف آنچه که برخی تصور می کنند این طرح نه تنها داروی درمان این اقتصاد نیست بلکه باعث ایجاد مسائل و مشکلات بیشتر خواهد بود و افق روشنی برای این لایحه نمی توان در نظر گرفت.

این نماینده مجلس تصریح می کند: اجرای این لایحه علاوه بر اینکه از لحاظ اقتصادی مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد بلکه مسائل سیاسی و اجتماعی فراوانی را ایجاد خواهد کرد که در نوع خود سبب نگرانی های جدیدی خواهد شد و می تواند ثبات سیاسی و اجتماعی کشور را به هم بریزد.

لایحه هدفمند کردن یارانه ها فضای سیاسی کشور را رادیکار می کند

قنبری با اشاره به این که این طرح باعث رادیکال شدن فضای سیاسی کشور می شود می گوید: بیشترین تبعات منفی این طرح برای طبقات متوسط و پایین جامعه است و در مجموع آنها را به سمت نارضایتی سوق می دهد و احتمال ایجاد حرکت های وسیع اجتماعی-سیاسی از طرف این دو طبقه اجتماعی وجود دارد. این یک نگرانی جدی است و می تواند مشکلات بزرگتری را در کشور ایجاد نماید، این در حالی است که طرفداران لایحه مدعی هستند با این طرح به طبقات متوسط و پایین دست جامعه کمک می کنند. اما در حقیقت این اقدام نه تنها مشکلات آنها را بهبود نخواهد داد بلکه بر معضلات اقتصادی آنها می افزاید و این شرایط دشوار این دو طبقه اجتماعی را به سمت رادیکالیزه شدن سوق می دهد و مشکلات اقتصادی آنها را به اعتراضات سیاسی و اجتماعی تبدیل می نماید.

علیرضا محبوب نیز می گوید: من امروز برای فقرا و افرادی که از فقرا حمایت می کنند، اعلام خطر می کنم.

وی با اشاره به اینکه قرار است پیرو لایحه هدمند کردن قیمت‌ها، قیمت حامل‌های سوخت بر اساس فوب خلیج فارس یا قیمت‌های بین‌المللی تعیین شود، تصریح می‌کند: از این پس با تغییر در واحد پول ملی نیز روبرو خواهیم بود. کارگران و کارمندان ایرانی بر اساس ریال حقوق دریافت می‌کنند نه بر اساس قیمت نفت خلیج فارس و به همین خاطر آثار تورمی این لایحه مشهود است و جای تعجب دارد که کارشناسان اقتصادی در این مورد تسلیم شده‌اند.

با این وجود احمدی نژاد گفته است که دولت ایستاده تا اولین گام اساسی در جهت اجرای عدالت، رفع فقر و محرومیت‌ها را در سراسر ایران بردارد!

پیش از این 50 اقتصاد دان برای احمدی نژاد نامه نوشتند و از وی خواستند که سیاست‌های اقتصادی خود را مورد تجدید نظر قرار دهد اما رئیس‌جمهور غیرمنتخب مردم توجهی به این مسائل نداشته است و جای تعجب نیست که کارشناسان اقتصادی به دلیل لجبازی دولت برای طرح‌ها و لوایح غیر اصولی و علمی چاره‌ای جز سکوت نداشته باشند.

با تصویب این لایحه دولت موظف شده است تا یارانه حامل‌های انرژی را از سال آینده حذف و آن را با قیمت‌های بین‌المللی عرضه کند. بر اساس نظرسنجی که درباره این لایحه توسط اتاق بازرگانی انجام شده است 100 درصد پاسخ‌دهندگان بر این عقیده‌اند که با اجرایی شدن لایحه مذکور تورم افزایش خواهد یافت.

با وجود اینکه دولت اعلام کرده بخشی از یارانه‌های حذف شده به طور نقدی به کم‌درآمدترین دهک‌های جامعه پرداخت می‌شود اما مشخص نیست مبالغ نقدی که قرار است به اقشار کم‌درآمد پس از حذف یارانه‌ها پرداخت شود چقدر است و چگونه محاسبه خواهد شد.

در حقیقت اگر دهک‌های پایین جامعه یارانه مستقیم دریافت کنند قیمت‌ها مشمول افزایش شده و این قشر ناچار است زندگی خود را بطور مستقیم با قیمت‌های مستقیماً افزایش یافته حامل‌های انرژی و آب و آب و فاضلاب و قیمت‌های غیرمستقیم متأثر شده سایر کالاها و خدمات مدیریت کند.